

ved det Bestaaende og i det Hele er en Forbedring. Jeg kunde ganske sikkert fremhæve adskillige Ting, som jeg kunde ønske anderledes; men jeg gad se noget Lovforslag, med Hensyn til hvilket Medlemmer ikke skulde kunne sige, at der var Noget, de ønskede forandret. Men hvilke Mangler man end kan finde i Lovforslaget, vilde jeg, naar der var Tale om at tage Sagen en bloc, ikke betænke mig noget Dieblit derpaa. Jeg betragter det som et Fremstridt og som et væsentligt Fremstridt. Men, ville de Herrer sige, det Forslag har en Mangel, og det er en Hovedmangel — selv om vi vilde gaa ind paa alle andre Anskuelser —, nemlig at det er for dyrt, at det koster for Meget. Derved kommer jeg ganske naturlig ind netop paa de selv samme Hovedpunkter, som det ærede Medlem for Præsts Amts 6te Valgfreds (Bojsen) igaar opstillede som Hovedprinciperne for en Hæverordning, og som findes i den Betænkning, der blev afgiven den 21de Mai 1873. Jeg skal tillade mig at omsætte dem lidt, det vil sige ikke Ordene, men jeg skal tage det sidste Punkt først. Dette lyder paa, „at man under alle Overvejelser maa have for Øie at tilveiebringe en Ordning, der er mindre kostbar end den nuværende.“ Ja, jeg skal villigt indrømme, at vor finansielle Sone naturligvis ikke er ubegrænset, og at vi ikke kunne sige, at det er ligegyldigt, hvorledes det gaar med alle andre Ting, naar vi blot faae et Forsvarsvæsen. Dette har aldrig været min Mening; men jeg tror, at over for dette Spørgsmaal skal man tage de Sagkyndige med paa Raad. Jeg veed godt, at dette Ord „Sagkyndige“ sturrer stærkt i Manges Øren, men de ere Bart i Sagen og derfor skulle de høres, og jeg vil sige, hvis De ikke vilde bevilge de Midler, der fra Forsvarets og de Sagkyndiges Standpunkt maa anses for nødvendige, have De paa Forhaand lammet den Arm, der skal føre Bærgen; thi De maa erindre, at det er Hærens Føvere, der skulle have Tillid til den Hær, De her staber, og hvis De ikke staber en Hær, som dette er Tilfældet med, faae vi ikke Andet end en Gjentagelse af 1864; thi hvorledes var det den Gang? Den overordnede Ledelse havde ikke Tillid til Kropperne, og derfor turde den ved mange Leiligheder ikke bruge dem. Det var Grunden til den passive Maade, hvorpaa hele vort Forsvar i 1864 blev ført. — Man vil Beparelses, men naar man her har søgt at opnaa disse paa de forelagte Lovforslag, har Beparelses nærmest ført til, at man er endt med at omarbejde hele det Forslag, der er forelagt, fra Først til Sidst, saa at der i Almindelighed ikke er blevet meget Andet end Tilsen tilbage. Jeg tror ikke, at det er den naturligste Veie. Vil man Beparelses paa Hærvæsenets Omraade, maatte man kunne finde dem, men ikke paa de Punkter, hvor de Herrer have søgt dem. Paa Administrationens, paa Bellædningsens, paa hele Munderingsvæsenets, paa Forplejningsforpsets Omraade kan

man maatte gjøre Beparelses, hvorved der vilde indvindes Noget; men man kan ikke spare ved at nedsette Tjenestetiden og svække Kammerne, uden at Følgen bliver den, at hvad der indvindes paa den Maade, taber man hundrede og atter hundrede Gange igjen. Men jeg spørger: Er det Hærens Skyld, at Udgifterne til Hæren ere saa store? Er det os, der have opstillet den Forbring, som staaer nævnt i Flertallets Betænkning, „at man ikke paa nogen Maade, skjult eller aabenbart, bør fravige Grundfætningen om den almindelige Bærnepligt og alt Mandskabets Vaabenøvelse.“ Det er jo ikke Hæren, der har forlangt almindelig Bærnepligt eller forlangt den gennemført paa den Maade, som set er. Man kan være enig i Principet, men ikke i den Maade, hvorpaa det gennemføres. Nu siger man, at Ligheden kræver en saadan Gjemmemførelse. Har man da gennemført Ligheden, og hvor langt er man kommen dert? Ja, man har bragt det saa vidt, at man indkalder alt Mandskab til Vaabenøvelse; men saa kommer de forskellige Vaabenarters Læve, som fordrer en forskjellig Ovelsestid for de Indfaldte, og Indfaldtelserne falde ogsaa forskjelligt paa de forskellige Vaabenarter. Hvor bliver da Ligheden af? Og er der nogen Grund for os, for hvem det ikke gjælder om at tilveiebringe en stor Hær, men om at tilveiebringe en Hær, der kan bruges til at forsvare Landet — er der nogen Grund for os til at gaa mere rigorøst frem end andetsteds i Europa? Ikke een af Stormagternes Hære tager den 70-aariges Søn, den Blindes Søn, Entens eneste Søn, den, der ikke kan undværes som Familiens Forsorg, uden den danske, og der er ikke Mange, der gjøre Fremmede, som have taget Ophold i Landet, delagtige i den Ære at forsvare Fædrelandet. Det er Forhold, hvor man ikke behøver at gaa saa rigorøst tilværks. Lad os se tilbage paa Absolutismens Dage. Var Absolutismen ikke mere human end vi, der staa paa Frihedens Grund? Og hvad et saa Følgen? Det er den, at da vi skulle indkalde og uddanne Alle, saa indkalde vi flere, end vi have Brug for, men saa give vi dem til Gjengjæld en daarligere Uddannelse. Fra denne Betragtning kommer jeg naturlig ind paa det tredje Punkt, „at man, uden Skade for Hærens Kampdygtighed, paa visse Punkter, navnlig for Fodfolkets Vedkommende, kan indskrænke Tjenestetiden, naar man paa andre Punkter styrker de forskjellige Ledes Sammenføining.“ Ja, hvis der i denne Udtalelse laa skjult, at det vel gaar an at forforte Tjenestetiden, naar man giver den Erstatning, der ligger i stærke Kammer, saa kan jeg være enig med de Herrer; men deraf har jeg ikke set Spor i den Betænkning, der foreligger. Jeg har navnlig ikke set, at der er raadet Bod paa den forfortede Tjenestetid ved at give Hæren stærke Kammer, og derfor kan jeg ikke finde, at der er gaaet rigtig tilværks i denne Henseende.